

Les in oer-stof

Als coach bracht oud-presentatrice Judith Bosch (1944) vele generaties presentatoren de kneepjes van het vak bij. *Door Minou op den Velde*

ZODRA WE HET OVER Judith Bosch hebben, begin ik meteen beter te articuleren!" lacht oud-cursist Albert Verlinde. Als veelbelovend maar werkloos AVRO-protégé meldde hij zich in 1990 bij de presentatie- en interviewcursus van Judith Bosch, die met Hein Boele een solide tandem vormde. Verlinde: "Wat ik leuk vond, was dat ze erg hamerde op uitspraak en zinsbouw. Dat lijkt ouderwets maar is het niet. Ik dacht altijd dat het bij presenteren vooral ging om je uiterlijk, maar ik heb ontdekt dat je stem en taalgebruik veel belangrijker zijn."

Bosch — middelpunt in Jos Brinks TV Toppers — haalde in de onzekere Verlinde de vechtlust naar boven. "Ze was streng en afstandelijk, en ik vond dat wel prettig. Ik ging me bewijzen, om door dat pantsertje

heen te breken. Ze was net een juffrouw die een worst boven een hond steeds hoger houdt dan hij 'm kan happen, heel effectief. Ook ik doe alles voor een beetje aandacht, en ik werkte me een slag in de ronde om het voor mekaar te boksen."

Bosch trainde vanaf 1985 honderden presentatoren in de juiste dictie, interviewtechniek en camerapresentatie. Niet alleen coryfeeën werden naar haar toegevoerd voor een 'opfriscursus,' maar ook omroepen benutten haar expertise om aanstormend talent te testen. Nick Nielsen, inmiddels te zien bij *Lijn 4*, deed een

jaar geleden op uitnodiging van Endemol een cursus bij Bosch. "Ze zeiden: "Je hebt eigenlijk een te jonge kop met al die wilde stekels. Reken op niets, maar misschien wordt 't wat." Judith vond het onzin: "Het gaat om wat je te vertellen hebt, hoe je luistert en je als presentator beweegt." Daar kreeg ik zelfvertrouwen van. Thuis ben ik als een student aan de slag gegaan met haar tips. Het beetje volwassenheid dat ik zo ontwikkelde, maakte net het verschil voor Endemol. Ze huurden me alsnog in."

MIEKE VAN DER WEIJ werkte als presentatrice voor VARA's *Jules Unlimited* toen ze bij Bosch terecht kwam voor een radio- en tv-cursus. "Ik heb veel van haar geleerd. Je moest bijvoorbeeld een paar keer dezelfde zin voorlezen en de klemtoon telkens op een ander woord leggen, waardoor de zin steeds een andere betekenis kreeg. Daardoor werd ik me enorm bewust van wat ik zei. Als ik nu voice-overs doe heb ik daar nog steeds plezier van, het is oer-stof, die ik als een evangelie heb opgeslagen. Je hoort vaak: "Laat mensen eerst

« Dat doe je inderdaad al 20 jaar, maar je doet het ook al 20 jaar fout »

SPEELFILMS

ROOD: AANBEVOLEN

▶ 12:30 NET 5

DADDY'S LITTLE ANGEL (1999, Gary Graver en Chick Vennera) Familiefilm over een 12-jarig meisje dat de hulp van haar beschermengel inroept om haar vaders zaak te redden.

▶ 13:50 SBS 6

THE KING OF COMEDY (1983, Martin Scorsese) Gitzwarte dramady van Scorsese rond mislukte komiek Robert De Niro, die talkshow-gigant Jerry Lewis ontvoert teneinde de kans af te dwingen die hij na een leven aspireren nog steeds niet heeft gekregen.

▶ 14:25 NEDERLAND 3

LA SAISON DES HOMMES (2000,

Moufida Tlatli) Tunesisch drama over een vrouw van het eiland Djerba, die graag met haar man mee wil naar Tunis. Als voorwaarde eist de man een kind.

▶ 20:30 NET 5

THE THREE MUSKETEERS (1993, Stephen Herek) Deze Young Guns-achtige bewerking van Alexandre Dumas' *De drie musketiers* ontploft hopeloos in het gezicht van de makers. Charlie Sheen, Kiefer Sutherland en Oliver Platt zijn de musketiers in kwestie, Chris O'Donnell de idealistische D'Artagnan die zich bij hen voegt. De enige die zich staande houdt is Tim Curry als kardinaal Richelieu.

▶ 20:30 RTL 7

THE GREAT WHITE HYPE (1996, Reginald Hudlin) Voor helft leuke satire met Samuel Jackson

(altijd goed) als flamboyante, Don King-achtige bokspromotor die zwaargewicht (Damon Wayans) niet genoeg geld meer ziet openbrengen en een hype begint: hij plukt een blanke amateur uit een boksschool en klopt de raciale tegen-

stellingen van een aanstaand titelgevecht op.

▶ 22:10 RTL 7

MISERY (1990, Rob Reiner) Beklemmende thriller over bestseller-auteur (James Caan) die na auto-ongeluk wordt verzorgd door

MISERY — Met James Caan en Kathy Bates, RTL 7, 22:10 uur

Judith Bosch met oud-collega Dick Passchier (links) en presentator Jos Brink

een deugdelijke cursus doen voor ze op tv komen," en dat is terecht, kijk maar naar Francisco van Jole, die zag je verzuipen.'

Een belangrijk onderdeel van de lessen bestond uit het terugkijken van opnamen, herinnert Verlinde zich. 'Dat was dodelijk, maar ik kon haar kritiek wel aan, omdat ik bij de kleinkunstacademie al eens door zo'n wasstraat was heengegred. Ze zei: "Albert, je hebt van nature een vriendelijk en open gezicht. Aan de meeste mensen moeten we vragen: lach eens wat meer, maar tegen jou moeten we eigenlijk zeggen: lach minder, want het is al zoveel." Toch is haar advies bij *Boulevard* gelogenstraft, want ik heb daar mijn grote doorbraak gekregen door het

haar met te veel uh-tjes en ah-tjes. Ze zei: "Dat doe je inderdaad al 20 jaar, maar je doet het ook al 20 jaar fout." Judith haalt het beste in je naar boven. Als ik vroeger zulke leraressen had gehad, had ik nu nog op school gezeten.'

Verlinde: 'Haar gezonde, professionele afstandelijkheid mis ik wel een beetje bij de "sensitivity-types" van tegenwoordig, zoals Frits Löhne. Bij dat soort coaches is het erg van "liklik wat ben je goed". Het ontbreekt er nog maar aan dat ze vlak voor de show naakt in de kleedkamer komen dansen om je gerust te stellen. In dat licht kunnen we Judith Bosch met haar ervaring en gevoel voor degelijkheid niet genoeg koesteren.' ■

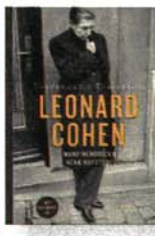
BIOGRAFIE

HET MORGEN VAN GISTEREN

Spijkers met koppen

Radio 2, 12:05-14:00 uur

■ ■ ■ Marc Hendrickx voltooide onlangs de biografie *Yesterday's Tomorrow*, over het leven van liedtekstlegende Leonard Cohen. Omdat Cohen niet volledig tot zijn recht kwam in het geschreven woord, ontstond het idee om er een cd aan toe te voegen. Muzikant/zanger/componist Henk Hofstede droeg zorg voor de samenstelling van deze cd, waarop zangeres Yasmine bewerkte nummers van Cohen uitvoert. Cohen is van belangrijke invloed geweest op het artistieke leven van de 'Nits'-man. Over de vermeende noodzaak van zangles zijn beiden van mening: 'Als we echte zangers willen horen, gaan we wel naar de opera.' Hofstedes typerende zangstem is terug te horen op de cd, in een duet met Yasmine. Hij en Marc Hendrickx schuiven aan in *Spijkers met koppen*. [w.l.]

(U kunt boek en cd *Yesterday's Tomorrow* winnen! Zie de brievenpagina voor de prijsvraag.)

zijn grootste fan (Oscarwinnares Kathy Bates). Die neemt het echter niet zo sympathiek op wanneer ze erachter komt dat de schrijver haar favoriete karakter heeft laten sterven in een kraambedsceñe. Met een intens enge Bates, een voortdurende claustrofobische spanning en enkele prettig onsmakelijke momenten. Gebaseerd op boek van Stephen King

► 22:25 VERONICA

SHOWDOWN IN LITTLE TOKYO (1991, Mark L. Lester) Actie-vehikel voor Dolf Lundgren als inspecteur die wraak neemt op de Japanse mafia in Los Angeles.

► 22:25 NET 5

SKIPPED PARTS (2000, Tamra Davis) Komisch drama over een voormalige tienermoeder: haar zoon is inmiddels 14, volwassener

dan zij. Door haar rijke, ditoriale vader, worden ze naar stadje in Wyoming gestuurd.

► 22:30 RTL 5

STIR OF ECHOES (1999, David Koepp) Zinderend spannende horrorfilm over de visioenen die sympathieke telefoonkabellegger Kevin Bacon krijgt na een hypnose. Helaas voor hem blijkt hij gevoelig te zijn geworden voor signalen van de Andere Kant. Intelligent script, echte personages en flink wat huiveringwekkende schrikmomenten. Een soort *The Sixth Sense* zelfs, net zo ingetogen, maar wel veel enger.

► 22:35 NEDERLAND 3

HEAVEN (2002, Tom Tykwer) Naar scenario van Krzysztof Kieslowski, dit verhaal over schuld en boete. Met Cate Blanchett als bommenplaatster die door liefde van een

politieagent toch nog verzoening vindt. Mislukt, vonden de critici. Tykwer zou te dicht bij Kieslowski zijn gebelevens, maar niet diens geest te hebben gevat, terwijl hij zijn eigen typerende kenmerken ook niet in de strijd gooide.

► 23:55 EEN

SEUNLAU NGAKLAU (2000, Tsui Hark) Gangster film uit Hong Kong van martial arts regisseur Hark. Man wordt bodyguard om zijn dochter te kunnen onderhouden. Dan blijkt goede vriend foute plannen te hebben.

► 00:30 BBC 1

CONTAGION (2001, John Murlowski) Solide actiedrama over ontsnapt virus dat grote hoeveelheid mensen bedreigt.

► 00:45 BBC 2

THE WHOLE WIDE WORLD

(1996, *Dan Ireland*) Door Vincent D'Onofrio en Renée Zellweger vlekkeloos geacteerd drama over complexe relatie tussen pulpschrijver Robert E. Howard (van *Conan the Barbarian*) en lerares/aankomend schrijfster Novalyn Price. Gesitueerd in jaren 30, gebaseerd op Price' memoires. Dagdromen en dagelijks leven botsen geregeld.

► 01:10 DUITSLAND 1

HAMMETT (1982, Wim Wenders) De enige film die Wenders niet zelf produceerde – Francis Ford Coppola nam die taak, niet tot volle tevredenheid van de regisseur trouwens, over. De romanschrijver D. Hammett raakt betrokken bij onderzoek naar mooie, spoorloos verdwenen Chinese cabaret-actrice in San Francisco.